

İnsan ve Hayat'tan

Hisler

Bazı hisler, karşıdaki insana hızlı tesir eder. 5-6 yaşlarında bir çocuk düşünün. Onun gözlerine baktığımızda, derinlerden yardım çılgılığı attığını görürsünüz.

Gurbeti yaşayan insanların hisleri öylesine keskinleşmiştir ki karşısındakine hemen tesir eder. Onun memleket hasreti çeken hisleri, gözlerinin derinliklerinden insanı sarsar. Bu hislerle, havalimanlarında ya da sınır kapılarında sık sık karşılaşmışsınızdır.

Almanya'dan, Fransa'dan, Hollanda'dan yükledikleri vatan hasreti, akraba özlemi "Hemşehrim nasılsın?" hitabına sığmıyordur.

"Türkiye'de Almanca, Almanya'da Yabancı" başlıklı dosya çalışmasını okurken, "Kazançla Kayıp Arasında Gurbetçiler" in acı-tatlı hislerine şahit olacaksınız. Okurken kendi çevrenizden, ailenizden ve özünüzden, tanıdık detaylar bulacaksınız.

Vatanını bırakmak zorunda kalanların hislerini topladığımız bu dosya, Avrupa'da yaşayan hemşehrilerimiz kadar, onları anavatanda hasretle bekleyen bizler için de dolu dolu bir sayı oldu.

Bunların yanında "Ruha Ulaşan Sesler", "Çocukluğun Derin Kodları", "Yakın Akrandan

Uzak Ekranla Ağabeylik" ve "Çanakkale'de İnsan Kalmak" yazılarının her biri, kendi başlığı altında, siz okurlarımız için çok değerli hisler barındırıyor.

SÜZGEÇ bölümünde "Kalp Sarayını Nasıl Yönetirsin?" yazısıyla taçlanan bir dergi var elinizde. Soğuk ocak ayı için sıcak bir dergi, sımsıcak çayla iyi gider diye düşündük ve usulüne uygun çay demleme taktiklerini sayfaların arasına sığdırmaya çalıştık. Okumak, tefekkür etmek, ekilen hisleri toplamak ve çayı keyifle yudumlamak size kaldı.

Son olarak, 16 sayfa gibi az bir sayfa sayısına sahip olmasına rağmen, 9 bölümü ve 3377 kelimesiyle dolu dolu GENÇ HAYAT ekinin olduğunu hatırlatıyoruz.

Derlediği hislerle gönüllere dokunan yeni sayılarımızda buluşmak dileğiyle...

.....
Aktüel Kültür Dergisi
Sayı 119 Ocak 2020
.....

Camlıca Basım Yayın ve Tic. A.S. Adına İmtiyaz Sahibi
Hüseyin GÜNEY
.....

Yayın Yönetmeni
Harun ÖZDEMİR
.....

Yayın Koordinatörü
Ümit YÜKSEL
.....

Editörler
Ercan ERDOĞAN, Hakan ALTUNYURT,
Senol GENÇ
.....

Katkıda Bulunanlar

Sadık CANLAR, Selman ASLAN, Barbaros DOĞAN, İdris EREN, Seyhan
TUNALI, Ömer DEMİR, Erdoğan OĞULTEKİN, Yasin ODABASI, Kübra
ER, Ferhat KAYA, Sâfi GÜLAÇAR, Melek AKTÜRK, Said ÜNALAN,
Emirhan YILDIRIM, Ali ALTAY, Mehmet Ali ASLAN, Erhan GENÇ, Mevlüt
ÇALIŞKAN
.....

Tasarım Uygulama
Fatih DEVREZ
.....

Basın ve Halkla İlişkiler
Murat SAFRAN, Kemal AYDIN
.....

Yönetim Yeri
Bağlar Mh. Mimar Sinan Cd. No: 54
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
.....

Baskı ve Cilt
Camlıca Basım Yayın ve Tic. A.S.
Bağlar Mh. Mimar Sinan Cd. No: 54
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
Kütüphane: Camlıca Araştırma Kütüphanesi
.....

Avrupa Bayii
ENDER GMBH Melatener Weg 18 - 50825 KÖLN
Tel: +49 221 690 58 90 Fax: +49 221 690 589 29
dergi@ender-gmbh.com
.....

Batı Avrupa Bayii
Camlıca Kitap B.V. Bemmelseweg 67 6662 PE Elst-GLD
Holland info@camlicakitap.nl / www.camlicakitap.nl
.....

İRTİBAT ve ABONE
Yazı İşleri
Bağlar Mh. Mimar Sinan Cd.
No: 54 Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
(0212) 657 88 00 - 7104
www.insanvehayat.com
bilgi@insanvehayat.com
.....

Abonelik
abonemerkezi@camlicabasim.com
www.edergim.com - www.abonem.org
(0212) 657 88 00 - 7102
WhatsApp Hatırı: 0530 285 38 04
.....

ZİRAAT BANKASI
TR81 0001 0021 0550 7231 7750 02
AKBANK
TR60 0004 6011 9388 8000 0135 18
VAKIFBANK
TR56 0001 5001 5800 7299 8908 80
.....

.....
İnsan ve Hayat Dergisi'nin bütün yayın hakkı, Camlıca Basım Yayın ve Tic.
A.S.'ye aittir. Dergiye gönderilen yazılar, yayınlansın ya da yayınlanmasın
iade edilmez. Dergimiz, yazılar üzerinde gerekli müdahaleyi yapma hakkına
sâhiptir. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Dergide
yayımlanan yazı ve reklamların her türlü mesuliyeti yazarlarına ve
sahiplerine aittir.
.....

Dünyaya Mercek 6

Aktif Okur 9

Haberler 10

Fotoğrafik Hafızamız 12

Düşlerinde Kaybolan Nesil Z Kuşağı 14

Kazançla Kayıp Arasında Gurbetçiler 18

Almanya'da 1 Aile 3 Nesil 26

İslam Kültür Merkezleri'nin Kuruluşu 30

Ruha Ulaşan Sesler 34

Çocukluğun Derin Kodları 38

Çay Nasıl Demlenir? 40

Sucuğun Z Kuşağı: Piliç Sucuk 42

Fazla Söze Ne Hacet 45

Açık Havada Geri Dönüşüm 46

Fabrikaları

Yakın Akrandan Uzak Ekran 48

Ağabeylik

Son Çağrı Kauai Kuşu 50

Çanakkale'de "İnsan" Kalmak 52

Nasreddin Hoca Mizah Yapmadı, 56

Kalplere Dokundu, Duyguları

Harekete Geçirdi

Tefrika: Hira'ya Ailecek Çıkmanın 60

Maneuî Lezzeti

Süzgeç: Kalp Sarayını Nasıl 63

Yönetirsin?

Bulmaca 71

içindekiler

BAKIŞ

Baktığınız bir fotoğraf size ne gösterir, neler barındırır içerisinde? Mücadele, hırs, başarı, kaybedis, yıpranıs ve daha birçok şey. İşte bu, öyle bir fotoğraf. Bir bakıyorsunuz, her şeye rağmen mücadele etmekte bıkmamış bir çocuk görüyorsunuz. Tekrar bakıyorsunuz, bisiklete binmeyi başarmış başka bir çocuk. Diğer yanda renkler, yıpranmış duvarlar ve evler. Baştan sona mücadele olan hayatın içerisinde çırpınanlar, kazananlar ve geçen zamanın içinde dayanmaya çalışan boyası dökük duvarlar, paslı demir parmaklıklar, tozlu sokaklar...
(İstanbul)

ZARAFET

Zarafet; incelik, zarıflık ve sıklık anlamlarında kullanılan bir kelimedir. İnsanda zarafet, içinde barındırdığı, benliğiyle bütünleştirdiği, davranışlarına yansıttığı durumdur. Bu durus, insanın hâl ve tavırlarındaki güzel görünüşle, hareketlerindeki incelikle, konuşma şekliyle, kullandığı kelimelerle, nerede, nasıl davranmasını bilmesiyle zuhur eder. Böyle bir insan, topluluk içerisinde fark edilir; zarif olana zarif muamele edilir. Yaratılan her şey gibi, hayvanlar da zarafet sahibidir. Onlardaki bu özellik, en iyi renklerden anlaşılır. Beyazın en temiz, siyahın en asaletlisi onların sırtındadır. Nasıl ki zarif insana aynı şekilde davranmak gerekiyorsa, en zarif şekilde yaratılan zarafet sahibi hayvana da aynı şekilde davranmak gerekir.
(Sibirya/Rusya)

ZITLIK

Zıtlıklar dünyasında yaşıyoruz. Beyazın aydınlığı, siyahın karanlığıyla; iyiliğin tatlılığı da kötülüğün acılığıyla fark ediliyor. Her şey zıddıyla kâim; soğğun karşısında sıcak, azın karşısında çok, Doğu'nun karşısında Batı var. Zıddı olmasa, insan nasıl fark eder bütün bunları. Kötülüğü bilmeyen, iyilikten ne haber alır; baksa dahi nasıl farkına varır? Tıpkı fotoğrafta, Amazon Ormanları'nın dibinde ateş yakanlar gibi. Yeşilliğin güzelliği önlerinde duruyor ama onlar ateşle uğraşıyorlar.
(Amazon/ Brezilya)

bu da yayınlandı

Hayatı rüyada yaşayan insanlar

Son yıllarda etrafımızda burnu büyük, içindeki olumsuzlukları çevreye veya geçmişindeki insanlara yansıtan pasif-agresif rol modeller dolaşmaya başladı. Olur olmaz yerde korna çalan şoförleri, nerede ne zaman konuşacağını bilmeyen gençleri, sadece kendini düşünen patronları biz yetiştirdik.

Övülmek, bir insana yüklenen en ağır yüklerden birisidir. Birçok insan bu yükü kaldıramaz. Övmeye maksat, teşvik etmek olmalıdır. Övgünün sınırı, teşvik sınırını geçmemelidir.

İnsan her şeyin üstesinden gelebilir. Ancak "Sen her şeysin, üstesinden gelirsin." demek ona, ağır geliyor. Her şeyin üstesinden gelmek için bu ağır yükün altına giren insan, toplum sınırını zorluyor. Sınırları zorlanan toplum da bu kişiyi dışlıyor ve hastalıklı-kötü olarak niteliyor. (Ekim 2010-8. sayımızda yayımladık)

Evlilik terazisinin baba tarafı: Damat nasıl seçilir?

Toplum hayatının temelini aile teşkil ediyor. Aile ise toplumun terazisi. Bu terazinin bir kefesinde erkek, bir kefesinde kadın duruyor. Evlilik, bu iki denge üzerine şekilleniyor. Terazinin hassas dengeleri ise daha eş seçimi sırasında atılan adımlarla kuruluyor. Evliliğin ilk yıllarında terazi dengesizce sarsılırsa kötü sonuç kaçınılmaz. Eşler birbirine denk ve aileler de bu denklilikte ise problem değil, çözüm üreten taraf olabiliyorlarsa, evlilik selamete yoluna devam edebiliyor. (Ocak 2013-35. sayımızda yayımladık.)

Yazıların devamını, ilgili sayılarımızdan ya da insanvehayat.com adresinden okuyabilirsiniz.

1) Ayakkabısız Okullar

Bu inceleme yazınızda, bizlere kadim eğitim sistemimizi hatırlattığınız için teşekkür ederim.

Yazınız, eğitim sistemimizde çıkış yollarının arandığı, eğitim çağındaki gençlerin

verimli bir eğitim-öğretim faaliyeti görmesi için aspirin gibi olmuş.

Ecdadımız medreselerde bu minvalde eğitim vermişler, hâlâ bütün dünyanın hayranlıkla bahsettiği muvaffakiyeti yakalamışlar. Bizler de sizlerin bu değerli yönlendirmeleri ile -inşallah- kısa zamanda bütünüyle bu sisteme geçer, hem gençlerimizi rahatlatır hem de muvaffak oluruz. (Süleyman Dağ)

2) Her Ay Bambaşka Dünyalar

Her ay itinayla hazırladığımız yazılarla bizleri bambaşka dünyalara götürüyorsunuz. Bazen kendimizi Yörük çadırında büyüyen bir çocuk olarak hayal ediyor, bazen de Tuna Nehri'nin hüznünü tâ içimizde hissediyoruz. Bazen de kendimizi Afrika'daki bir annenin yerine koyup gözlerimiz doluyor. Şükretmemiz

Fotoğrafik Hafızamız

SÂFİ GÜLAÇAR

manevî imar

Kastamonu'da, İsmail Bey Külliyesi'nde 500 yıllık cami vardır. Bânisi İsmail Bey, Müslüman-Türk tarihinde önemli bir yere sahiptir. Fatih Sultan Mehmed'in annesi Hatice Halime Hüma Hatun, Kastamonu Hükümdarı İbrahim Bey'in kızı, Kemaleddin İsmail Bey'in kardeşidir. Fatih Sultan Mehmed'in öz dayısıdır. İstanbul'un fethi için giden orduda Bizans'a gönderilen elçi heyetinin başkanlığını yapar. Candaroğulları'nın son emiridir.

Külliyede; cami, imaret, medrese, han ve sıbyan mektebi bulunur. İsmail Bey bu külliye, kendisi için bir de türbe yaptırır. Ancak Fatih Sultan Mehmed Han, onu Balkanlar'ın maddî ve manevî imarı için Filibe'ye göndermesi sebebiyle, kendi yaptırdığı türbeye defnedilemez. Ancak, eserleri bugünlere kadar gelir.

Külliyenin içindeki cami, son yıllarda restore edildi, maddeten imar edildi. Ancak dikkat çeken bir eksiklik kendini gösterdi. Camilerde mihrabın üst ön kısmında, sıra ile Lafzatullah, Peygamber Efendimiz'in (sallallâhü aleyhi ve sellem) ismi şerîfi ve sırasıyla dört halifenin ismi, ardından Efendimiz'in torunlarının isimleri, hüsnü hat ile tezyin edilirdi.

Bugün, o 500 yıllık camiye gittiğinizde, dört halifeden sadece Hazreti Ali'ye (kerremallâhü veche) nisbeten, başında hazret kelimesi olmadan "Ya Ali" yazılmış olduğunu görürsünüz. Aynı hadise, 1940 yılında Ayasofya Camii'nde yaşanmıştı. Yukarıda bahsedilen usuldeki tablolar çıkarılmak istenmişti de sırf büyüklüğünden dolayı orada bırakılma mecburiyeti hasıl olmuştu.

Peki, Fatih Sultan Mehmed'in evlatları, nasıl üç kıtayı saran manevî imara imza atmışlardı? Mihrap tarafındaki kubbenin ön tarafında rızâ-i İllâhî için Lafzatullah, onun yanında Peygamber Efendimiz'in (sallallâhü aleyhi ve sellem) ismi şerîfi yazılırdı.

Bunların yanında bağlılığı ve rabıtasıyla, imânda tasdik zirvesi Hazreti Ebubekir'i, adalette Hazreti Ömer'i, edep ve hayada Hazreti Osman'ı, şecaat ve yiğitlikte Hazreti Ali'yi (radiyallâhü anhümâ) rehber almışlardı. Ve ehl-i beyte tazim ederek manevî imarı gerçekleştirmişlerdi. İlk önce kalplerine, sonra eserlerine, bu sıralamayı nakşetmişlerdi. Çünkü dinde nifak çıkarılanların kalbinde, dört halifenin muhabbeti hasıl olmazdı.

Bir eser yaparken ve yazarken maddî imar, manevî imar ile tamamlanmazsa yapılan eser, "tarihî eser" hükmünde kalır. Onun için manevî imar, her şeyin önündedir.

► Gurbet eller, bilinmezlikler
diyarıdır

TÜRKİYE'DE ALMANCI, ALMANYA'DA YABANCI

Kazançla Kayıp Arasında Gurbetçiler

BARBAROS DOĞAN

Gurbet için yola çıkanlar elbette maddî olarak bir şeyler kazanacaklardı. Peki ya kaybedecekleri; manevî dünyaları ne olacaktı? Dikkatli olmak, adımları sağlam atmak gerekiyordu. Toprak başka olsa da önemli olan insanlığını, inancını, inandıklarını kaybetmemekti. Onlar da kaybedilseydi, geriye ne kalırdı; bir hiç uğruna, elde kalan hiçlikten başka, gurbette kaybolup giden onca nesilden başka...

Bir yola çıkmadan evvel hazırlık yapılır. Çantalar hazırlanır, eksik varsa tamamlanır. Her şey tastamam olmalıdır, çünkü yolda insanın önüne ne çıkar, başına ne gelir bilinmez. Fakat bunlardan da önce bir şey yapmak gerekir; yolu göze almak.

Yolu göze alan insanlar, birer birer toplanıyorlar. Yıllardan 1961, mevsimlerden sonbahar, yer Sirkeci Garı. Tren, gitmek için hevesliymiş gibi heyecanlı ve acı acı çalıyor sirenlerini; az sonra meçhule doğru yol alacak. Kalabalık toplanmış. Gözler yaşlı, zihinler puslu. Ellerde çanta, gönüllerde özlem. Sonbaharın sarı yaprakları savrulurken rüzgârda, gözlerden akan yaşlarla ıslanıyor. Hava soğuk olsa da gönüller şimdiden hasretlik ateşiyle tutuşmuş yanıyor. Trendekilerin önlerinde bir yol var ki nihayeti belirsiz. Kalan da tedirgin, giden de. Bir yanda korku, bir yanda hüzün...

Kütahya, Manisa, Samsun, Zonguldak, Trabzon vs. muhtelif şehirlerden gelen Anadolu insanı, işte böyle bir ortamda ve ruh hâlinde gurbete doğru yola koyuldular. Kimisi borcunu ödeyecek kadar para kazanıp dönecek, kimisi kazandığı parayı ailesine gönderecekti. Ve elbet bir gün geriye dönecekti. Gidiş, tek taraflı değildi.

Tren ilerlerken işçilerin zihinleri daha da bulanıklaşıyordu. Acaba nasıl bir yerdi Almanya denen gurbet. Doğuda mı, batı da mı; akşam mı varırız yoksa sabah mı? Haritayı önlerine serseler yerini kaç tanesi gösterebilirdi? Evinden, köyünden, kasabasından dışarıya adım atmamış insanlar, artık ülkeler açacaklardı, gurbet elde bilinmez neler yaşayacaklardı.

manca

4 Kuşağın Arasındaki Farklar

Şu an Almanya'da 4. nesil Türk-Müslüman gençler, çocuklar yetiştiriyor. "Değişmeyen tek şey, değişimin kendisidir." klişesinde olduğu gibi, her yeni nesil, değişimin içine doğuyor. Yeni nesille beraber dünya da yenileniyor. Dikkatli olmak, değişimin girdabına kapılmamak gerekiyor. Araçlar değişse de amaçlar daima aynı kalmalıdır.

4 nesli de inceleyelim; 1. nesilden son nesle kadar arada ne farklar var, birlikte görelim:

1. nesil

- Gidiş amaçları bellidir; çalışmak, para kazanmak ve geri dönmek.
- Yabancı dil bilmezler.
- Halk ile kaynaşmaları zor olur; çoğu köyünden dahi dışarı çıkmamış insanlardır.
- Yaş ortalamaları 24-25 civarındadır.

2. nesil

- Geri dönmeyen işçilerin çocuklarıdır.
- Kısmen Almanca bilirler.
- Alman okullarında eğitim alırlar.
- Halkın arasına girmeye başlarlar.
- En önemli kuşaktır. Çünkü sonraki nesiller, daima onları örnek

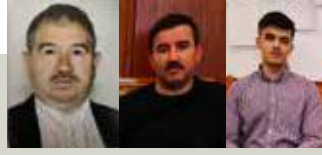
almışlar, kendilerini ona göre şekillendirmişlerdir.

3. ve 4. nesil

- Bu nesillerin en belirgin özellikleri, yeterli seviyede Almanca bilmeleridir.
- Lisan bilme hadisesi, Almanlarla karışmaya, onlara ayak uydurmaya çalışırken bir yandan da kültüründen ve dininden kopmak istememekle birleşince bocalamaları başlatır.
- Çok kültürlüdürler ve 2. kuşağa göre daha eğitilimlerdir.
- Almanya'daki sosyal ve iş hayatının içinde yer alırlar.

▼ *Gurbete düşenlerin, içleri de yüzleri kadar mütebessim midir?*

DEDE, OĞUL, TORUN

Almanya'da 1 Aile 3 Nesil

BARBAROS DOĞAN

Osman Savran, gurbeti göze alacak kadar cesur, biraz da çaresiz işçilerden sadece bir tanesiydi. Sirkeci Garı'ndan 1971 yılında hareket eden tren, onu ailesinden, toprağından, sevdiklerinden ayırmıştı. Gurbet elde Türkiye'den çok uzaktaydı belki Osman amca. Fakat yüreği, geride bıraktıklarındaydı. Değişik bir coğrafyada ve toplumda, değişmedi. Oğlunu da torununu da tıpkı kendisi gibi yetiştirdi. 3 nesil, tek bir istikamette yol aldı. Nasıl mı? Buyurun bize kendileri anlatsınlar;

1.NESİL: OSMAN SAVRAN, YAŞ: 77

Ben gurbete gidemem.

Almanya'ya gidip gelenleri duyuyorduk gençliğimizde. Bir gün, Balıkesir Bigadiç'te minibüse bindim. Yanıma birisi oturdu. Selam kelimeden sonra, işçi misin diye sordu. Ben de evet, gurbetteyim, dedim. Adam, bu gurbeti çekeceğine tam bir gurbet çeksene, dedi. Ben, daha uzaklara gidemem, okuma yazmam tam yok, dedim. Bunun üzerine adam, okuma yazma bilip de ne yapacaksın, kazma kürekle çalışacaksın, dedi. İşçi olarak yazılmamı tembihledi.

Başvurumu yaptım. Tren şuradan, şu saatte kalkar; vaktinde gelmezsen beklemez, dediler. Dedikleri saatte vardım Sirkeci'ye. Yola çıktık hayırlısıyla.

Geri dönmeyi düşünerek gittim, herkes gibi...

Kimisi biraz para kazanıp toprak alıyordu memleketinden, kimisi traktör alıyordu ve geri dönüyordu. Ben de aynı düşünceler içindeydim. Bir gün izne geldim Balıkesir'e. Baktım ki elimdeki parayla 100 koyun alabiliyorum. Kalsam mı diye düşünürken, vazgeçtim. Koyuna bakmak zor geldi. Hastalığı var, temizliği var, var da var... Velhasıl Almanya'ya dönmeye karar verdim.

Ailemi getirdikten sonra bir daha dönmeyi düşünmedim.

Almanya'ya gittikten 10 sene sonra, 1981'de ailemi de götürdüm. 10 yıl boyunca bekâr hayatı yaşamıştım. Türlü çile çektim Almanya'da. Ailemi getirdikten sonra bir daha Türkiye'ye dönmeyi düşünmedim. Çünkü oradaki şartları biliyordum. Türkiye'deki günlük ücretimle 1 kilo et alırken, Almanya'da günlük kazandığımla bir koyun kesebiliyordum. Bugün de dönmeyi düşünmüyorum. Sadece kısa süreli geliyorum Türkiye'ye.

Çocuklarımı, büyüklerimden gördüğüm, öğrendiğim gibi yetiştirmeye çalıştım.

Ailemi getirdiğimde, diğer Türk ailelerle birlikte, mahalle gibi bir yerde yaşıyorduk. Herkes birbirini tanıyordu. Çocuklarımız bir arada oynuyorlardı; komşuluklar, yardımlaşmalar aynen devam ediyordu. Yine de bazen korkuyorduk çocuklarımız adına. Acaba onları nasıl yetiştirmemiz lazım, diye düşünüyorduk. Bazı arkadaşlarımızın kötü yönde değiştiklerini, bozulduklarını görüyorduk. O yüzden evlatlarımızın yetişmesine âzamî dikkat ettik. Onları, büyüklerimizden gördüğümüz, öğrendiğimiz gibi yetiştirmeye çalıştık.

2. NESİL: RAMAZAN SAVRAN, YAŞ: 45

Almanya'ya geldiğimde 7 yaşındaydım.

Babam bizi Almanya'ya getirdiğinde 7 yaşındaydım, sene 1981. O güne kadar köydeki hayvanlarımızla meşgul oluyorduk. Almanya'da ise bambaşka bir ortama gelmiştik. Babam madende çalışıyordu. Oturduğumuz ev, Türk madencilerinin oturduğu muhitteydi. Gündüzleri oradaki çocuklarla oynuyorduk. O yüzden çok zorluk çekmedim.

İlk sınıflarda zorluk çektik. Okulda Almanca görüyorduk ama öğrenemiyorduk. Babam da yardımcı olamıyordu. Çünkü iş-güç derken vakitleri olmuyordu.

Okul dönemi ilk zamanlar zordu, maden bölgesi olduğu için okuldan sonra diğer arkadaşlar direkt madende işe başlıyorlardı. Alman öğretmen okumaya devam etmedi tavsiye etti. Lise ve üniversite yıllarında özellikle Alman çocuklarıyla beraber aynı ortamı paylaşıyorduk. İster istemez farklı bir toplumun kültür öğeleri ile karşılaştım. Fakat bu arada ailemin desteğiyle camilerde dinî ve kültürel eğitim de alıyordum. O derslerin desteğiyle kendimi korumaya çalıştım; kültürümüzden, dinimizden kopmamak için uğraştım. Maneviyatla ve kültürümüzle olan irtibatımız, dışarıdan gelen kötülöklere karşı bize siper oldu. Ben kendimi şanslı görüyorum bu açıdan. Babam kendini korumayı başardığı için benim de iyi bir şekilde yetişmemi sağladı. O yanlış işler yapsaydı, muhtemelen ben de ondan ne gördüysem onu yapacaktım.

Türkiye'ye 1-2 yılda bir mutlaka gidilmeli.

Benim kendi düşünceme göre, kaçınıcı kuşaktan olursa olsun herkesin 1-2 yılda bir Türkiye'ye gidip gelmesi lazım. Orada ezan sesini duymak bile yetiyor insana.

Maalesef çocuklarımızda bu istek giderek azalıyor. Bizler ziyarete gitmek, oradaki akrabalarımızı ve arkadaşlarımızı görmek

istiyoruz. Onlar biraz daha farklı bakıyorlar. Almanya'da doğup büyümelerinin tesiri var.

Dinlerinden, kültürlerinden kopmasınlar diye...

Bizim için Almanya, yabancı bir ülke iken, onlar için Türkiye, yabancı bir ülke. Topraklarından maddî olarak kopmuş olsalar da en azından dinlerinden, kültürlerinden kopmasınlar diye uğraşıyoruz. Ailemizden ne öğrendiysek, ne gördüysek onları da öyle yetiştirmeye çalışıyoruz.

Gün geçtikçe gençliğin durumu bozuluyor. Türkiye'de de durum farklı değil. Bizim elimizden gelen, onları hakıyla eğitmek, bilmeleri gerekeni öğretmek ki onlar da gelecek nesillerini sağlam temeller üzerine imar edebilsinler. Biz sallanırsak, evlatlarımız çatırdamaya başlar, onların evlatları da yıkılan bir bina misali yerle bir olurlar.

3. NESİL: SÜHEYL SAVRAN, YAŞ: 19

Dedemden, babamdan gördüğüm gibi yaşıyorum.

İsmim Süheyl. Almanya'da doğdum ve büyüdüm. Ben, ailemizin Almanya'daki 3. kuşağıyım. Dedem, Türkiye'de doğmuş, orada yetişmiş. Babam da Türkiye'de doğmuş, fakat burada yetişmiş. Az da olsa orayı görmüş. Fakat ben, burada, bambaşka bir coğrafyada, bambaşka bir kültürün içine doğdum. Neyse ki özümü öğrendim; dinimden, kültürümden bihaber büyümedim. Dedemin ve babamın emeği çok büyüktür üzerimde. Onlar olmasaydı, kendilerini korumasalardı, beni yetiştirmek için uğraşmasalardı, belki de her şey çok farklı olurdu. Okula gidiyoruz, istesek de istemesek de değişik bir ortamda farklı insanlarla muhatap oluyoruz. Fakat doğru kalmak da eğri olmak da bizim kendi elimizde.

En Önemli Şey Neslini Koruyabilmektir

**"Her Devletin
Olduğu Gibi
Her Ailenin de
Bir Anayasası
Olmalıdır."**

Rüstem Durdu

**Bizim eski hâlimizi
hâlâ unutmamışlar...**

Almanya'ya gelirken amacım 5 sene çalışıp geri dönmektir. Fakat burada kalmaya karar verdim ve sonrasında ailemi, akrabalarımı getirdim.

Kardeşim, hiçbir zaman çocuklarını burada yetiştirmek istemedi. Ne kadar ikna etmeye çalışsam da dinlemedi beni. Bütün çocuklarını götürdü, Türkiye'de yetiştirdi.

**Toplanıp birlikte
ibadet etmek, bizi diri
tuttu...**

O günlerde cami yoktu hiçbir yerde. Kendisini korumaya çalışanlar, toplanıp birlikte ibadet ederlerdi. Umursamayanlar, kaybolup gidenler de oldu, maalesef. Bizler dinimize ve kültürümüze tutunmaya çalıştık.

Çocuklarımı getirmeyi düşünürken hep aklımda, acaba onlar da gurbetin sert esen rüzgârlarında savrulur giderler mi, köklerinden koparlar mı korkusu vardı.

**Çocuklarımı korumak,
gelecek nesillerimi
muhafaza etmektir, tek
derdim...**

Her ülkenin bir anayasası vardır değil mi? Her evin de bir anayasası olmak zorundadır. Ben çocuklarımı, bütün aile fertlerini toplarım. Evimizin, ailemizin anayasasını onlara açıklarım. Eğer bu anayasanın dışına çıkarsanız ülkeniz elden gider.

**Anladım ki aşu
tutmuş...**

Bir gün devletten mektup geldi. Beni Alman vatandaşı olmaya davet ediyorlardı. Bütün ailemi bir araya topladım, durumu anlattım onlara. Nabızlarını, damarlarını yokladım. Hiçbirisi razı olmadı. En küçük oğlum, "Baba biz Osmanlıyız." dedi. Ben anladım ki yaptığım aşu tutmuş, çocuklarımı kurtarmışım, çok şükür.

İlk Gelen 9 Kişiden Birisiyim...

Şefik Karagüzel

26/8/1935 doğumluyum. Trabzon'un Tonya kazasının Kozluca mahallesinde doğdum. 18-19 yaşlarımda, motor üzerine bir şirkette çalışıyordum. Bizim zamanımızdaki motorlar, bugünlerdeki gibi değildi. Kış aylarında çatlama oluyordu vs. Motorları, tamir edilmek üzere Münih'teki bir ustaya gönderiyorduk. 1958'de ilk defa yurt dışına çıktım. Almanya'daki motor ustasının yanına geldim. Usta, benim gayretimi ve becerimi görünce işi bana öğretmek istedi. Şirketimden izin alıp Münih'te kaldım. Almanya'ya gelen ilk 9 işçiden biri benim.

Daha sonraları başka bir fabrikada çalışmaya başladım. Fabrika personelinin arabalarının bakımını yapıyordum. Doktor Maturi diye bir İtalyan doktorun arabasını tamir etmiştim. Çok beğenmiş ve beni yanına çağırdı. Almanya'da kalıcı olmamı, yakında Türkiye'den fazlaca işçi alımı olacağını söyledi. Onun vesilesiyle kaldım.

İşçi alımı başladığında beni, Türkiye'den gelen işçilerin kontrolü, kalacak yer temini, takibi gibi işlere verdiler. Gelen işçilerin kayıtlarını yapıyor, kalacak yerlerini gösteriyordum. Ve bir bardak süt ile beraber, yiyebilecekleri muhtelif şeylerin olduğu bir paket veriyordum. Paketlerin içinde sucuk benzeri bir şey varmış. Bunu görenler, domuz etidir diye hepsini attılar çöpe. Aslında o tavuk ciğeriymiş. Yenmediği için onları paketlerden çıkardık.

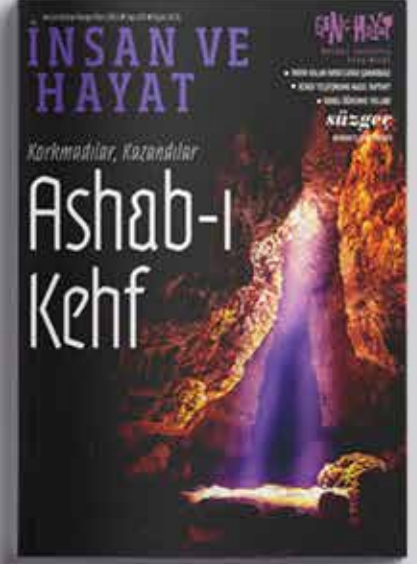
O günlerde, köyünden ilk defa çıkmış çok insan geldi buraya. Hiç görmedikleri bir manzara, yepyeni bir dünya. Bir gün şöyle bir hadise yaşandı; parasını alan herkes koşuyor, kendisine bir elbise alıyordu. Baktık ki bazıları çizgili pijamalar almışlar, elbise olarak giyip dışarı çıkıyorlar. Yapmayın etmeyin desek de dinlemiyorlar. Biz, o yatak kıyafetidir, desek de anlamıyorlar. Bunun gibi nice hadiseler yaşadık.

Kaybolup giden çok arkadaşımız oldu. Elinden tutmaya çalıştık, ancak kendilerinden gayret olmayınca kopuşları önleyemedik. Şimdi onların çocukları, torunları ne haldeler, Allâh bilir. Özlerini kaybettiler, belki de asıllarını dahi inkâr eder hâle gelenler oldu.

2019'DA NELER OKUDUK?

MAYIS
5 asırlık dostluğumuzu perçinledik

MART
Ashab-ı Kehf'in izlerini takip ettik

ARALIK
Yetenekli avcılarla zeki avların mücadelesini sunduk

OCAK
Çin'in ikinci yüzünü keşfe çıktık

EKİM
Göbekleri eritmek için düğmeye bastık

NİSAN
Algı oyunlarının gizli penceresini araladık

ŞUBAT
İlk Mushaf-ı Şerîfler'in dünyasına mercek tuttuk

EYLÜL
Ayakkabısız eğitimi detaylı şekilde inceledik

AĞUSTOS
Yörük çadırlarında hayat mücadelesini gördük

KASIM
Yaşadığımız hayatın kimin hikâyesi olduğunu öğrendik

HAZİRAN
Tohumun dünü ve bugününü analiz ettik

TEMMUZ
Kokunun peşine düştük

Çanakkale'de

HAYATTA BAZI YENİLGİLER
VARDIR; BİRÇOK
ZAFERDEN DAHA ÇOK
MANA YÜKLÜDÜR.
YİNE HAYATTA BAZI
ZAFERLER VARDIR Kİ;
BİRÇOK YENİLGİDEN
ANLAMSIZDIR.
ÇANAKKALE; SİYAKIYLA,
SİBAKIYLA, MAZİSİ,
ÂNİ VE İSTİKBALİYLE
ANLAMLI BİR ZAFERDİR.

“İnsan” Kalmak

HAKAN ALTUNYURT

S

izden olanların sizi methetmesi, şüphesiz güzeldir. Daha güzeli, sizden olmayanların da size gıpta ile bakmasıdır. Çanakkale’de, siperini vatan addeden ecdat; ateşi suya, demiri pamuğa, kanı kızılıcığa, barut kokusunu nergis kokusuna tebdil ediyordu.

Hiç şüphesiz, bugün “Çanakkale’de Gerçekte Ne Olduğunu Anlama”nın değerine, dünden daha çok muhtacı. Bugünün, birbirini anlamayan ve birbirine tahammül edemeyen insanları, dün de birbirini anlamıyor ve birbirine tahammül edemiyordu. Fakat sararmış sayfaları açıp

okudukça; dünkü tahammülsüzlüğün bugüne kıyasla devede kulak kaldığını anlıyoruz. Çünkü dünün tahammülsüzlüğüne baktığımızda; öfkenin içindeki sevgiyi, savaşın içindeki barışı, düşmanlığın içindeki dostluğu görebiliyoruz.

Heyhat!

Bugünün tahammülsüzlüğü daha sinsî!

Yaşadığımız bu zaman diliminde ne yazık ki öfke, sevgiyi; savaş, barışı; düşmanlık, dostluğu bütünüyle dışlıyor. Hâlbuki manidar zaferlerle dolu mazimizde, henüz kendi iç dinamiklerimizde bile mana veremediğimiz hadiselerle odaklanınca; bütün bu zıtlıkların bir diğerini değil dışlaması, şumüllendirerek ihata etmesi gerektiğini anlıyoruz.

Nasıl mı?

Atı ufuklara buğulu gözler ile bakmayı bir lahza durdurarak. Durdurmakla da kalmayıp o gözleri mazinin kalbine, Çanakkale’ye çevirerek. Seyreyleyim, bakalım, görelim ve hepsinden mühimi, anlayalım Çanakkale’deki insanlığı...

Merhamet yürekten gelir

Çanakkale’de Türk askeriyi çarpışan, daha sonra Avustralya Genel Valisi olan Lord Casey anlatıyor:

“Biz Avustralyalılar, sizleri Gelibolu’da tanıdık ve sevdik. Ben de Çanakkale Savaşları’na teğmen rütbesi ile katılmışım. O kanlı fakat mertçe sürdürülen savaşta edindiğim intibaları, hâlâ aynı sıcaklıkla yüreğimde taşıyorum.

Arıburnu cephesindeydik. Siperler arasındaki mesafeler 8-10 metre kadardı. Korkunç çarpışmalar oluyordu. Yine cehennemî bir çatışmadan sonra, silah sesleri kesilmişti. Taraflar yavaş yavaş siperlerine çekildiler. Yaralılar ve ölümler savaş meydanındaydı. Bizim tarafta feryatlar, inlemeler vardı. İki siper arasında kalmış yaralı bir İngiliz yüzbaşı açıkta; “İmdat! Kurtarın beni, yardım edin!” diye bağırıyordu. Bir siperden ses yükseldi: “Biriniz gidip yüzbaşını alıp getirsin!” Askerler birbirlerine; “Git, sen getir... Hayır, sen getir... Ölmek istemiyorum... Zaten yüzbaşı da biraz sonra ölecek. Ne gereği var... Cesareti varsa komutan getirsin.” diyorlardı.

İngiliz komutan ise kızgınlıkla hâlâ haykırıyor: “Yüreksiz herifler, çabuk getirin onu. O sizin komutanınız!” diyordu.